Ч. 288 (11.539). Львів, пятниця 28. грудня 1928. Poczlowa oplata zaplacona ryczaltem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. шадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 15 леїв, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 49-41. „ Друкарні 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

III. Народній Зїзд.

Львів, 27. грудня 1928.

Повних два дні (24. і 25. грудня) радив у Львові Народній Зїзд, найвищий установчий орган Українського Національно-Демократичного Обєднання. Від останнього зїзду (листопад 1926 р.) минуло два роки з накладом. За той час довелося партії переборoти чимало труднощів у своїй політичній праці, але, не зважаючи на те, вспіла вона вписати богато додатніх позицій до свого білянсу.

Зїзд займався перш за все підсумками дволітнього дорібку партії, а далі намічував програму і шляхи на найближчих два роки.

Партії довелося за останній звітний період перебути дві незвичайно важкі виборчі кампанії, а саме вибори до громадських рад у 1927 р. і вибори до польських законодатних установ на початку 1928 р. Не зважаючи на нечувані атаки, наклепи та взагалі не зважаючи на всі найнікчемніші методи й засоби боротьби, якими послугувалися противники Нац. Обєднання з українського і чужого середовища проти нього, воно вийшло з обох кампаній побідно.

На парляментарній арені повели представники партії принціпіяльну політику, тримаючись сильно своїх національних і програмових позицій. Тому нічого дивного, що як у часі виборів так і по них, на парляментарній арені всі противники нашої національної еманципації спрямували свої удари проти Українського Національно-Демократичного Обєднання та його репрезентації. Гасла про знищення УНДО, про його дискредитацію в очах українських виборців і взагалі в очах всього українського народу лунають нині так само крикливо як на сторінках всеї польської преси так і радянської. І польські і більшовицькі державні мужі реагують нині поденервовано на те, що робить і що каже світові про свої політичні завдання УНДО.

Що це значить? Це значить, що партія стала нині першорядним чинником у політичному житті нашого народу, здобула великанський моральний капітал та сильно закріпила свій престіж на зовні, як єдиний висловник всенаціональної української політичної думки.

Це ствердив Народній Зїзд, аналізуючи останню дворічну добу в житті та діяльности партії. І ствердив слушно! Бо поминаючи те, чи якась там інша партія або група згодиться з тим, чи ні, то нам слід підкреслити, що Українське Національно-Демократичне Обєднання стало нині не тільки висловником сутонаціональної політичної думки, але й гегемоном українського національно-політичного життя взагалі.

За ці поважні успіхи удостоївся партійний провід не тільки конвенціонального вислову довіря від Народнього Зїзду, але й щирого одноушного признання та подяки. Це теж слід особливо підкреслити. Ні одного слова критики про минулу політичну працю партії ми на зїзді не мали нагоди почути.

Народній Зїзд не тільки одобрив і апробував усю дотеперішню політику, але й рішив і зобовязав новий Центральний Комітет до того, щоби ця політика на будуче була такою самою принціпіяльною та прямолінійною, як була досі, щоби вона не тільки випливала в цілости з партійної програми, але й у наслідках все ту програму скріплювала та актуалізувала.

Самі наради Зїзду визначалися незвичайно солідно підготованими та глибоко продуманими рефератами, що всесторонно змальовували та аналізували наше національне положення і національну політику, а далі робили вони незвичайно додатне враження ще й тим, що рівень дискусії над усіми рефератами був дуже високий. Особливож виступи членів партії селян свідчили про незвичайну інтеліґенцію та високий культурний рівень і що найважніше то про велике політичне вироблення нашого селянства.

Цей третій з черги Народній Зїзд замкнув, що так скажемо, світлу сторінку в житті партії. Ця обставина, що в часі наради всі майже промовці звертали особливу увагу та сильно підкреслювали вагу буденної органічної праці в нашому житті та широко обговорювали методи тієї праці, дає нам запоруку, що Українське Національно-Демократичне Обєднання входить у нову добу своєї діяльности з твердою постановою про зреалізування важкої але вдячної праці над закріпленням і розбудовою своєї організаційної бази, ще більшою популяризацією і актуалізацією своєї програми та ще міцнішим закріпленням свого поважного престіжу на зовні.

Хід нарад першого дня на Народньому Зїзді.

Число „Діла" з 26. грудня зайняло львівське Староство Гродське і тому наші читачі не матимуть змоги познайомитися з ходом нарад Народнього Зїзду в першому дні. Щоби виповнити цю недостачу, подаємо кілька рядків про них.

В понеділок 24. грудня н. р. в 10 год. рано відкрив голова УНДО д-р Дм. Левицький Народній Зїзд, тобто партійний конгрес Обєднання у великій салі Муз. Т-ва ім. Лисенка та зарядив вибір президії. До президії Зїзду ввійшли: сен. д-р А. Горбачевський як голова, пос. д-р Загайкевич, п. Любарський (Грубешів), д-р О. Марітчак, о. шамб. Цегельський (Камінка Струмилова), Назарчук (Дубно), сен. Кисілевська і селянин Скасків як заступники, а Мих. Лішак (селянин з Рогатинщини) і д-р В. Горбовий як секретарі.

Велику промову про політичне положення українського народу виголосив голова УНДО д-р **Дм. Левицький.**

Організаційний звіт складав в. о. ген. секретаря д-р **Л. Макарушка.**

Ред. **В. Мудрий** виголосив обширний реферат на тему: Ми і наше українське середовище.

По тім рефераті зарядженo обідову перерву. Слід замітити, що раньом вибрано ще комісію матку з 11 членів.

По перерві виголосив реферат пос. **Целевич** на тему: Теперішнє політичне положення в Польщі та політично-організаційні завдання партії.

По тім рефераті відбулася дискусія над усіми досі виголошеними рефератами і зголошеними до них резолюціями.

В міжчасі радила комісія-матка, що покінчила свою роботу біля 6 год. пополудні. В год. 7. відбулися вибори нового Центрального Комітету і Партійного Суду. По виборах дискусія продовжувалася до год. 9.40 вечером. По ній принято одноушно всі запропоновані до виголошених того дня рефератів резолюції.

*

Справлення похибки: У вчорашньому списі членів Партійного Суду видруковано під порядковим числом 5) Борис Охримович, а має бути: **Борис Козубський.**

Боротьба за суд.

Нове Село, пов. Збараж, 21. XII. 1928.

Розпорядком міністра справедливости з 29. листопада 1928, оголошеним у „Вістнику Законів" з 11. грудня 1928 р. ч. 99 поз. 891, знесено повітовий суд в Новому Селі, прилучаючи до пов. суду в Збаражі громади: Доброміpку, Гущанки, Яцівці, Лозівку, Ободівку, Сухівці і Шельпаки, а до пов. суду в Підволочиськах громади: Голотки, Голошинці, Гнилиці Великі, Гниличкн, Клебанівку, Климківці, Кошляки, Козярн, Мелнн, Нове Село, Пальчинці, Пеньківці, Просівці, Скорики, Терпилівку, Токи, Воробіївку і Шасвівку і то з днем 31. грудня н. р.

Цей розпорядок видано на основі § 2 закону з 11. червня 1868 В. з. д. ч. 59 про організацію повітових судів суперечно саме з постановою цього параграфу, котрий постановляє виразно таке: „Там, де цього вимагають місцеві або комунікаційні відносини, може міністер справедливости шляхом розпорядку по засягненні опінії дотичного краєвого сойму придiлити громади або двірські обшари до інших судових округів, поділити обширні судові округи, лучити разом повіти, або зарядити зміну дотеперішнього осідку уряду".

В даному випадку нема ні одної річевої причини, що оправдувала би знесення суду, істнуючого від більше як півстоліття. Передовсім промовляють за задержанням суду в Новому Селі місцеві і комунікаційні відносини. Нове Село, положене більше-менше по середині судової округи, є віддалене від найближчої залізничої стації 24 км. В цілій окрузі нема тепер ні одної мурованої дороги, а залізничі шляхи є значно віддалені від судової округи і доступ до цеї округи є дуже тяжкий, а в часі осінніх або весняних розтопів та снігових завій майже неможливий. Округа має 25 громад з числом населення 34.000, чисто хліборобського і майже виключно українського. Найближче віддалення поодиноких громад від Нового Села виносило 1 кільометр, найдальше — 14; тепер буде виносити найменше 9, найбільше 24. До суду в Збаражі приділено тепер 7 громад з числом населення около 7.000, до Підволочиськ 18 громад з числом населення близько 24.000. В додатку суд у Підволочиськах не має відповідного приміщення, не має зовсім судових арештів і до відбуття кари треба йти дальше близько 20 км. до Скалата. Вийде таке, що засуджений на добу арешту, мусітиме мандрувати пераз до Скалата понад 40 км. і стільки назад і попри день арешту стратити чотири дні на дорогу там і назад.

Скасування повітового суду в Новому Селі приносить велику матеріяльну шкоду для місцевого населення і тому проти цього скасування заявилися всі громади й вислали в листопаді н. р. на вістку про намір скасування суду меморіял з підписами й печатками всіх 25 громад округи та окрему депутацію до міністерства справедливости. В депутації була більшість поляків-селян і її проводив посол з 1-ки Бойко. Депутацію заспокоєно і запевнено, що суду в Новому Селі не будуть касувати. Таке саме запевнення дав мін. Мейштович і віцемін. Цар. ка Законів" ч. 99 заявив на комісії бюджету міністерства справедливости. Пос. Розмарін вже в три дні по появі „Вістника Законів" ч. 99 заявив на комісії бюджетовій публично, кажучи, що говорить в порозумінні з пп. Мейштовичем і Царем, що ні один пов. суд у Східній Галичині не буде скасований, що вклоненням голови потвердили обі присутні достойники!

День 31. грудня за плечима, а досі нема ніякого зарядження, де приділено поодиноких урядовців. А є трьох суддів, шістьох канцелярійних урядовців і цілий ряд низчих судових функціонарів, не кажучи про нотаря з двома жонатими конципієнтами та про трьох адвокатів. У люті морози викинено просто з дотеперішнього осідку 22 родини, що не знають, як знайти дах для себе в новому місці осідку.

Не диво, що на таке зарядження порушилося населення цілої судової округи без ріжниці національности і для протесту проти скасування суду скликало велике віче до салі Народнього Дому на неділю 16. грудня н. р. та запросило на це віче послів з тернопільської виборчої округи: д-ра Степана Барана, д-ра Ладику і Гелдра. На віче прибули посли д-р Баран і д-р Ладика. Не зважаючи на мороз і заметіль прибули на віче відпоручники всіх 25 громад округи числом понад тисячу душ, так, що велика саля не могла всіх помістити і більшість учасників остала на дворі. У вічу взяли участь українці, поляки — між ними майже всі кольоністи — і жиди. Віче відкрив господар з Нового Села п. Андрій Вергун і на його предложення покликано до президії віча: Владислава Попеля, поляка-господаря з Добpомірки, жида Якова Каганого й українця д-ра Данила Сеника з Нового Села. Реферат проти скасування суду виголосив українець п. Дмитро Дацко, господар з Суховець, потім промовляв посол д-р Баран, що виказав річеву і юридичну нестійність розпорядку про скасування суду, вказуючи на політичний характер цього зарядження, а саме, що про це старалося з польських національних мотивів кількох польських діячів з Новоселеччини, як пп. Конський і Малаховський, при помочі одинокого посла Ярузельського. Аргументи д-ра Барана піддержав опісля у своїй промові пос. д-р Ладика, почім на внесення д-ра Сеника присутні одноголосно ухвалили резолюції з протестом проти скасування суду і з домаганням до міністра справедливости полишити суд в Новому Селі. Віче ухвалило рівночасно просити обох присутніх послів д-ра Барана і д-ра Ладику, поробити в тій справі відповідні заходи на парляментарній арені.

Обширні резолюції в повному тексті пересілано телеграфічно до президента республіки, до премієра Бартеля, мін. Мейштовича, віцеміністра Цара, марш. Дашинського і марш. Шиманського, до всіх соймових клюбів, до предсідника і референтів соймової правничої комісії та до редакцій деяких варшавських газет, котрі переслані резолюції вже помістили в цілости і в цей спосіб спопуляризували у Варшаві домагання населення Новоселеччини.

Відома боротьба між соймом і правительством у справі відкинення декрету президента з 6. лютого 1928 про устрій загальних судів, що не зважаючи на соймову ухвалу про відрочення цього закону по кінець 1929 р. задля відсутности сенатської ухвали увійде в життя вже з днем 1. січня 1929, відбиться також і на справі суду в Новому Селі. Нема майже виглядів, щоби міністерство справедливости взяло назад свій розпорядок з 29. листопада н. р., що його видано на основі опінії [illegible] і на осн. арт. 2 § 2

знесення з 6. лютого 1928. треба буде внести після нового року проєкт закону на реактивування повітового суду в Новому Селі, як цього однодушно домагається ціле місцеве населення.

Український Соймовий Клюб (УНДО), одержавши доцесу вість, поставив дня 18 грудня ц. р. внесок у соймі, що взиває міністра справедливости, щоби він взяв назад свій розпорядок з дня 29. листопада ц. р. про скасування повітового суду в Новому Селі. Внесок цей передав сойм до соймової комісії правничої, але він буде безпредметовий з огляду на те, що з днем 1. січня 1929 вілде в життя декрет про організацію судів загальних. З уваги на те, як сказано вище, Український Соймовий Клюб буде змушений зголосити в соймі вже в січні 1929 р. законопроєкт про утворення гродського суду в Новому Селі для тих громад, що досі належали до новосельського повітового суду.

Страшні цифри.

Скільки видаємо на алькогольні напитки.

У Львові скінчився саме 10-денний курс алькогольогії. На курсі явилося численно польське громадянство, головно шкільна молодь обох полів і богослови дух. духовної семинарії, даючи цим доказ великого розуміння небезпеки алькоголю і потреби боротьби з ним. На жаль, українців було так мало, що навіть не приходиться про них говорити, бо ледви 20—25 учеників і учениць українських шкіл. Велика шкода, бо можна було дійсно богато навчитись. Але відомо, що ми все ще тримаємось дурної засади: „Якось то буде“.

Всі прелєгенти клали великий натиск не лише на освітлення хоробливих проявів життя алькоголіка, на необчислимі шкоди в організмі дітей алькоголиків, а ще також на загальне завироднення нації алькогофілів. В Польщі пропивають річно один міліярд золотих, але дає се 100 тисяч божевільних і 100 тисяч дітей ідіотів, кретинів та умово хорих. Тому прелєгенти покликали всіх поляків-учасників курсу, щоби вони в імя своєї батьківщини почали вже зараз неустанну й завзяту боротьбу з алькоголем та його матеріяльними і моральними наслідками. Підчеркували, що з поширенням абстинентського руху зі Львова і у Львові, „Львів був і буде далі дуже польським“. Нам, розуміється, не треба про це й сумніватись, якщо ми будемо дальше заглядати до чарки так, як досі, і викидати річно 250 міліонів зол. в болото (стільки пропиває наш нарід річно).

Справді вже найвищий час взятися всім здорово думаючим українцям до боротьби з алькоголем і його всіми наслідками і вже на цей рік закупити на Різдвяні Свята масово в „Рідній Школі“ карти, звільняючі від алькогольних привитів в часі свят.

На основі статистичних даних одного з прелєгентів є вже деякі громади в Польщі, в яких громадяни загальним голосуванням добились від уряду замкнення корчем і заборони продавання в цих селах алькоголю. І так у львівському воєвідстві є таких громад 108, у станиславівському 38, у тернопільському 4, у краківському 7, у шлеському 4, у поморському 2, у варшавському 1. Разом є таких громад 162. З тих цифр бачимо наглядно, що цей абстинентський рух ширится найбільше в українських громадах Галичини. Це наслідки невсипучої ще праці наших ідейних робітників, головно українських гімназії в Рогатині з її протиалькогольним органом „Ми Молоді“.

М. Х.

Свято ремісничої молоді.

Відкриття секції опіки над ремісничою молодю при Т-ві „Зоря“.

В неділю 23. ц. м. відбулося святочне відкриття секції опіки над ремісничою молодю в гарно відновленій домівці Т-ва „Зоря“ у Львові. Секція ця істнує при Т-ві „Зоря“ вже вісім літ, але щойно тепер завдяки зусиллям та енергійній праці теперішнього виділу Т-ва „Зоря“, а головно його голові п. Геваковi, починає проявляти більшу діяльність між ремісничою молодю.

Салю, прикрашену бюстом Шевченка, виповнила ремісича молодь і гості по береги. На салі море голов. Очі присутніх звертаються на пластунів-ремісників і на малу, молоденьку орхестру українських робітників при Т-ві „Зоря“. Свято починає орхестра відіграним гимну „Боже, Великий, Єдиний“ і гарним маршом. На лицях присутніх грає весела усмішка й радість. Цей перший виступ єдиної, на жаль, української орхестри у Львові вдався молоденьким дітям-музикантам зовсім добре. Якщо музиканти попрацюють солідно дальше над собою, то орхестра „Зорі“ могтиме вже з весною виступати на наших фестинах і народніх забавах.

Опісля голова „Зорі“ Гевак повитав гостей, у першу чергу представників преси і щирими словами взивав ремісничу молодь до згуртування в секції.

Другий бесідник, проф. Похмурський, ядерними словами вказав на недоцінювання організації ремісничої молоді як ширшими кругами українського громадянства, так і самою молодю та українськими майстрами-ремісниками. Ми, говорив бесідник, мусимо доложити всіх зусиль, щоб наплаваючу в сїм українську молодь зорганізувати й освідомити національно та вивчити її на солідних ремісників. Не сміємо нашою злочинною байдужністю до своєї української ремісничої організації доводити до цеї сумної дійсности, що лише коло 100 осіб української ремісничої молоді у Львові є обєднаних і зорганізованих в Т-ві „Зоря“. Нині величезна більшість української ремісничої молоді (на основі статистики є 1.500 української рем. молоді) належить до польських товариств, де вона винароднюється шаховито.

Т-во „Зоря“ не може власними силами виконати своїх великих обовязків супроти цеї молоді, бо не має ані більшої домівки, де та молодь моглаб зійтись на виклади й послухати радіо, ані не має достаточних на це фондів. Тому українське громадянство мусить уже тепер помогти матеріяльно й морально виділові Т-ва „Зоря“, бо без того може заскочити нас подібна несподіванка, як у 1918 р.

Після того відограв аматорський гурток рем. молоді виставу „Гостина св. Миколая“ в трьох відслонах. Аматори грали свої ролі добре, одначе найкраще вивязалася зі своєї ролі маленька Маруся (Е. Галушка) і чорт. По виставі роздав св. Миколай дарунки для молоді. Підчас перерви грала орхестра коляди. Добре було би, щоб аматорський гурток давав навіть у цій маленькій салі частіше вистави, якими можна булоб виховувати ремісничу молодь.

Само свято своїм щирим настроєм залишило у присутніх незатерте враження. Ще одного факту не можна поминути. Дуже прикро вразила відсутність на святі представників культурно-освітніх і інших наших установ, хоч виділ розіслав до них біля 70 запрошень. На свято прибули тільки представники ред. „Діла“, „Нового Часу“, „Центросоюзу“ і чит. „Просвіти“ на Личакові. Де були інші?

М. Х.

Громадяни! Приготовляймося до відповідного відсвяткування 60-літнього ювилею „Просвіти“ та причинімся всі гідним нас ювилейним подарком до створення КНЯЖОГО ДАРУ для нашої Матери.

За океаном.

Протести американських українців.

Дня 29. листопада н. р., як довідуємося з американських українських газет, демонстрували гуртки українців перед польським консулятом у той спосіб, що дівчата носили таблиці з великими англійськими написами (тексту яких з цензурних оглядів не подаємо), а мущини роздавали поміж прохожих летючки. Демонстранти парадували перед консулятом дві і пів години, а що ця демонстрація мала наскрізь мирний характер, то поліція, яка найшлась на місці, не мала ніякої причини до інтервенції. Кореспонденти кількох найповажніших нюйорських газет, що прибули негайно на місце, дістали потрібні інформації від молодого адвоката Михайла Родяка. — На зібранню українських католицьких священиків дня 26. листопада в Філядельфії принято резолюції з протестами проти того, що було у Львові. Ці протести за підписами о. Олександра Пристая, пароха з Гартфорд, Конн., як предсідателя й о. д-ра Онуфрія Ковальського, пароха з Бостону, Месс., як секретаря зібрання вислано до президента Злучених Держав Калвина Куліджа, державного секретаря Келльога, англійських амбасадорів і до амбасадора Німеччини. Окремо вислано теж протест в українській мові до польського посла у Вашингтоні. Філядельфійський найбільший ранішній дневник „Филаделфія Інквайер“ подав просторе звідомлення про цей протест українського католицького духовенства.

Український міліонер.

В Шикаго живе український бизнесмен Кіндрат Савяк, якого маєток числять на близько міліон долярів. Він тепер дає фінансову допомогу Українському Центральному Комітетові, який приготовляє участь українців у виставці з нагоди 100-літніх роковин міста в 1933 році.

Різдвяна прогулька.

В неділю дня 9. грудня відїхав з Галіфаксу корабель „Ляплянд“, на якому приїздає з Канади до старого краю прогулька наших канадійських братів на різдвяні свята. Прогульку веде наш земляк Юрко Дробей з Едмонтону. З Антверпії приїдуть гості до Львова, а звідси одна партія поїде на Буковину, а друга на Радянську Україну.

М. ВОЗНЯК.

11)

З романічних епізодів Панька Куліша.

(Продовження).

„Отсе Ви добре робите, що взялись до читання книжок. Читайте, моя голубонько, поки сидите самі собі в хаті, щоб хоть із Вас була просвіщенна людина, як одружитесь. Великою булоб для мене втіхою, коли-б Ваш дом був притулком гостей розумних, которі-б Вам по слову звесли, да й була-б з того Вам користь. А як усе занедбаєте у богатстві, то самими богатством не примапете до себе достойних людей: будуть коло Вас вертітись отті люде, як тії, од которих Ви втікаєте за панича, і спакостять Вам Ваше життя на віки“.

Далі йде частина листу про Кулішеву повість „Маіор“ і про відгомін Милорадовичівни в ній, а після того Куліш питає, де та як може бачити й чути кавалєрську паночку. „Може й Вам знадобиться — писав Куліш — те, що од мене почуєте. Да й годилось би Вам побесідовать зо мною по людськи, а не крадькома. Чи розминесь же ми на світ удруге? Коли-ж тілько раз дано чоловіку прожити вік, то що-ж він за химерна істота, коли, стрівшись із сестрою, не розпитається про все, що єсть на души в її, і про себе їй не розкаже. Якось я, що не вмію жить на світі по людськи і багато втратив часу марне. Тепер уже годі черпецетвовати. побачите мене мирською людиною, — таким же братом, як і у всіх сестер брати. Піду хоть на край світа, щоб на Вас подивитись і Вашого голосу послухати“.

Та написавши таке, Куліш відчув потребу дописати додатковий листок, цікавий тим, що в ньому найсильніше вилилися його почування до Милорадовичівни. „Іще добавлю — писав він. — Єсть у мене на души одна важка думка, котору я таїв од Вас і досі. Тяжко, сестро, її таїти! Лучче мені з Вами розійтись ніж казати не всю щиру правду про себе. Читайте-ж.

„Давно вже обіймає мою душу якийсь сум, за всяким листом до Вас. Я думаю собі: що, як си панночка зробиться колись пані, — **пані**, да й більш нічого, — **пані** на всю губу, да й тілько! У нас, чоловіків, есть своя гордость, як у вас, жіноцького полу, своя. До кого душею тепло обернешся, то се ми за мале не вважаємо, — се не те, що офицері верзуть у мазурках, се ми з своєї святині виносимо дари і не всякій даємо їх. Иншій того й не приснитьси, що друга од нас почує. Не малої ваги, по нашому, щирії речі наші, моя сестро кохана. Що-ж, як отте все марно пишеться, на один глум пишеться? Ви мені не дали ніякого доводу, що справді не схожі Ви на тисячу иншніх паночок. Що веселенько до мене раз чи два заговорили, се ще нічого. Я знаю ціну й не таким розмовам. Ви не вважаєте, що я такий мовчун серед Вашого товариства. Се того, що я нікому не довіряю і що десяток очей як шпильками пронизають мою душу. Хто між ученою людиною зрісся, той привикає до тих шпильок, і не дошкурять вони йому дуже; а я звик обертатись тілько серед людей, которих за братів рідних уважаю; то в мене всяка жилочка чує гострий погляд із боку. Улестить мене нельзя солоденькими словцями: моє серце веде свою розмову з холодним серцем того, хто сипле мені словесні лагоминки. Я в ту саму минуту, як любенько всміхаюсь по панськи, розмовляючи не знать із ким, боюсь, чи не двигтіть у мене на лиці судорга од німого болю сердечного. То Ви се все відайте, сестрице голубко моя, да й не впевняйтесь, що дуже мене вблажили ласкавими речами, або-що.

„Я з Вами так мало розмовляв, що все одно, що й не розмовлив би. Я Вас не знаю: я люблю Вас на віру. А знаете, як важко оддать на віру душевний скарб! Ви знаете і можете знать, що я за чоловік, і яка в мене душа, а я сам мушу вгадать, да й не помилитись. Боже-ж храни, да помиляюсь! що тогді із моїм серцем буде? Чи ще мені мало муки? Я вже одрікся од щастя семейного, од того щастя, щоб жить у одній хаті з тим, кого любиш. Я братньої любови блажаю. Надивитись, наслухатись — от моє все! Що-ж, як вийде з Вас пані лінива, верхоглядива, ні до якого високого діла не прихильна і тілько на словах благородна? Лихо мені в світі! де мені тих людей шукати? Я бачу Вас перед собою, як пишну квітку, а вже й знаю, що з Вас може вчинитись. Я духом чую, вже в Вас серце стало, як остепенились, — почую духом і одвернусь од Вас, проклинаючи дурну свою віру: що по одному погляду і по голосу, а не по словам — не то вже по ділам — підняв я Вас на висоту, на которій Вам і не снилось бувати! А Ви любо слухали мої ласкавії писанії речі, поки не настало панованне, бо чом же не слухати, коли чоловік гордою головою мало не до землі припадає і мов цариці покланяється?... Бачте, яке лихо в мене в души заздалегідь уже коїться! Знаєте що? Коли не почуваєтесь на кращу жизнь, ніж отте все панство проважає, і за дурницю вважаєте високі наші погляди на чоловіка і його діло, то покиньте мене тепер. Перестаньте до мене писати. Се мені не велике ще буде горе; бо тепер Марко Вовчок коло мене. Він мені сизим голубом гуде і соловейком співає. Він мене з великої туги визволяє. Він мене на світі задержує. А тогді може я буду один одним, без єдиної души, котора-б зуміла до моєї души промовити... Сестро моя! не обманюйте ні свого серця, що воно не спаніє, ні мого, що воно од Вас не оджахнеться! Поки-ж єсть іще в души віра, шлю Вам із самісінького серця поклон, із гарячого, із мученого, а все живого мого серця. Ви таке ще свіже, таке ще молоде: станьте вище самої себе! зробіть себе заздалегідь великою женою! Зрозумійте тепер, що Ви такі єсть і чим повинні буть. Се буде не то, що одна слава, а щастя Ваше, — таке велике щастя, що ніхто і ніщо не зможе його од Вас одняти! Ви готовитесь заміж, як сільська паночка; а я хочу, щоб Ви готовились, як царівна. Замужже для Вас — не веселость світова житейськая, а подвиг геройні. От є чого од Вас хочу! Я хочу, щоб Ви одна всій Укра-

Ріжні вісти.

ТРОЦЬКИЙ ПЕРЕСЕЛЕНИЙ НА ПІВДЕНЬ.

Берлінська „Фольксвіле" повідомляє з Москви, що Сталін поручив переселити Троцького до одної з лічничих місцевостей на півдні, де має лікуватися з малярії. „Фольксвіле" здогадується, що це вказує на постанову Сталіна примиритися з Троцьким і приєднути його до політ. життя.

ПОБІДНИЙ АМАНУЛА.

Афганський посол у Москві видав комунікат на основі найновіших вістей з Кабулю, що афганський уряд зовсім став паном положення в краю. Зараз після привернення ладу й успокоєння гром. думки даві провадитиме заініційовані реформи.

АМНЕСТІЯ НА МАДЯРЩИНІ.

З нагоди Різдва регент Горті підписав амнестійний декрет для 248 засуджених, у цьому 6 за пресові проступки. Між помилуваними є теж 42 засуджених ще за проступки перед 30. жовтня 1918. Вони тепер виходять зовсім на волю. Крім згаданих амнестіоновано ще 20-х засуджених на 2—12 літ тяжкої вязниці, за вбивства, доконані підчас диктатури пролетаріяту.

ВИМІНА НОТ МІЖ ФРАНЦІЄЮ ТА НІМЕЧЧИНОЮ.

У відповіди на німецьку ноту в справі репарацій французький уряд стверджує, що 30. жовтня подав німецькому урядові умовини, від виконання яких Франція робить залежною свою згоду на приступлення до репараційних переговорів і що умовини ці покриваються із заявою, висловленою свого часу міністром Бріяном у Женеві, та зі становищем прем. Пуанкаре, яке він заняв у промовах в Шамбері та Каєн.

БУВШ. МІНІСТР КЛЬОЦ ВІДПОВІДАЛЬНИЙ ЗА СВОЇ ВЧИНКИ.

Лікарі, що досліджували умовний стан бувш. французького міністра фінансів Кльоца, видали опінію, в якій стверджують, що він є вповні умово здоровий та відповідає за свої вчинки.

ПОВОРОТ ГУВЕРА.

„Шікаго Трібюн" одержала вістку з кружляка „Ютаг" (на якім подорожує през. Гувер по Півд. Америці), що негайно в першім дни свят напрям подорожі змінено та що Гувер вертає до Вашингтону. Є це в звязи з творенням нового кабінету.

Членам тов. „Дністер" до відома!

Згідно з обовязуючим законом, кожний член Т-ва вз. об. „Дністер" **мусить найдальше до кінця грудня ц. р. викупити полісу „Дністра"** на обезпечення дозволеної законом 1/3 части будинків на 1929 рік.

Хто в означеному речинці не викупить своєї поліси на 1929 рік, того будинки з днем 1. січня 1929 р. перейдуть в цілости до обезпечення в П. З. У. В.

Члени „Дністра" не є обовязані предкладати своїх поліс до реєстрації повітовим інспекторам ПЗУВ, бо Т-во „Дністер" займеться само предложенням ПЗУВ спису викуплених на 1929 р. будинкових поліс. Підвишку оціночних вартостей на 1929 р. зарядив ПЗУВ, і ся підвишка є після закона вірodайною і обовязуючою для Товариства, отже і Т-во „Дністер". 1093 3—5

ПРОЕКТ ЗМІНИ КОНСТИТУЦІЇ СХС.

Білгородська „Політіка" повідомляє, що англ. посол Кеннард згодився посередничити між головою хорв. сел. партії Мачеком і югославянським урядом у справі зміни югославянської конституції. На думку д-ра Мачека Югославія повинна ділитися на 7 частей: Македонію, Сербію, Войводину, Боснію, Герцеговину, Чорногору, Хорватію і Словенію. Колиб не згодилися на таку розвязку справи, провідник хорватів предкладає, щоби територіями по лівім боці Сави і Дріни адміністрував Загреб, а рештою територій Білгород. Обі ці території лучила би персональна унія. Розмова між англ. послом у Білгороді та прем. Корошецем мала позитивний висліл. Корошец після того був на авдієнції у короля.

ОФЕНЗИВА БОЛІВІЙСЬКИХ ВІЙСЬК.

„Юнайтед Прес" повідомляє, що передні стежі болівійської армії в силі 3.500 люда, почали офензиву проти парагвайської пристані Багія Негра. Думають, що коли болівійці не спинять цього походу, війна між Болівією і Парагваєм буде неминуча, без огляду на всякі мирові інтервенції.

По широкому світі.

Нім. державний канцлер Мюллер оголосив статтю з провідною думкою, що для тривкого европейського миру союзні держави мусять опорожнити окупаційну смугу і дати право самоозначення Австрії.

Результати виборів президента Спол. Держав аж тепер зареєстровані офіціяльною статистикою: Гувер дістав 21 міл. 958.569 голосів, Сміт 14.090.513, соціяліст Томас 211.787, а комуніст Форстер 85.948.

У Фінляндії утворений коаліційний кабінет під проводом голови „поступовців" Мантерре. Міністром закорд. справ лишився Прокопе.

Братіяну організував інформаційну агенцію „Рольпрес", що розсилає на чужину звістки, які підривають авторитет і престіж нового румунського уряду.

НОВИНКИ

— **Випозичальня книжок „Ізмараґд"** перенесена до нового льокалю при вул. **Косцюшка ч. 5, I. поверх,** відкрита кожного дня від 9—1 і 3—7.

— **Чи це по християнському?** Пишуть нам: У Борині помер у день св. Миколая Стефан Петрович, заможний господар, довголітній радний, людина в селі поважана та твереза. Його рідня звернулася до місцевого пароха з проханням участи в похоронах. Парох відмовив. Коли донька небіщика давала 100 зол. на церкву і йому стільки, скільки сам схоче, парох відповів: „Ти не маєш стільки маєтку, щоби я похоронив твого старого". Небіщика похоронили без священика, при участи численно зібраних селян і всієї місцевої інтелігенції, серед якої видно було всіх судовиків з начальником суду Білинським, бурмистра, нотаря, лікаря, аптикаря і купців. Обурення на священика велике: на похороні було чути голоси, що на майбутнє люди хоронитимуть самі або запросять православного пароха. Причини відмови священика треба шукати в особистій ворожнечі супроти покійного, з яким парох два роки тому мав більшу сварку.

— **Перша білоруська опера** написана мінським композитором Алядавим на підставі Ю. Дрейзина. Переданий там твір „Тарас на Парнасі" належить до найкращих зразків народньої білоруської поезії і є незвичайно популярним у всій Білорусі.

— **Ріжні звістки.** Вулькан Кракатав у Батавії почав проявляти активність. — У китайськім місті Кальґан комуністи висадили в воздух склад пороху; 27 китайських вояків убитих. — Помер ген. секретар христ.-суспільної партії в Австрії міністр д-р Франц Оденаль. — Американський уряд починає будувати величанську гать на ріці Колорейдо; вона коштуватиме кілька міліонів долярів. — У Берліні вкрали зі спальні графині Гельм Гермерсберґ діяманти вартости кільканадцять тисяч марок. — Американська піддана А. Фішер, німка з походження, записала 70.000 дол. на добродійні німецькі цілі. — Новий вибух газу в Льондоні; знищений театр і готель; кілька убитих і ранених. — У Дюссельдорфі арештували подружого мантія Відемана, що вживаючи методи парисвького Лявдрі при помочі часописних оголошень зробив знайомість зі 150 жінками, від яких видурював гроші. — Місто Котта-Бато на острові Мінданао залите у частині повінню наслідком землетрусу; 14 убитих, 100 ранених. — У парохіяльній церкві Грацу відкрили оригінальну картину Тінторетта „Вознесення Богородиці", що була перемальована та присипана порохом.

— **В обороні германської культури.** Фракція націоналістів, популістів і католицького центру в райхстазі звернулась до цісарського уряду з такою заявою: „Положення витворене в театрах, головно більших міст, таке, що здорова частина населення мусить нарешті забрати слово в обороні моралі та духових цінностей германської культури. Ми звертаємо увагу уряду на безсоромність, з якою виставляють нині прилюдно людську наготу, на нахабство, з яким показують перед тисячами глядачів соромітські та осоружні сцени і з якою безцеремонністю висмівають подружжя, рідню, материнство, релігійні почування і світогляд значної частини населення. Тому просимо уряд ужити законодатним шляхом засобів, щоби положити край тим свинствам". Цю кампанію веде головно католицьке та протестантське духовенство. Безпосередній привід до цього дала вистава на німецьких сценах песи Вальтера Газенклевера „Подружжа заключаються в небесах", що довела до бурхливих демонстрацій у Берліні, Мюнхені, Гамбурзі, Франкфурті та інших містах.

— **Авторське право акторів.** Парисьский суд розбиратиме цікаву справу авторської власности. Недавно видана французька партитура опери Мусоргського „Борис Годунов" має в списку дієвих осіб, по традиції, прізвища акторів, які перші творили поодиноку креацію. Бас „Великої Опери" Аністапас ображений, що при імені царя Бориса стоїть імя баса Ванні-Марку, а не його, який перший у Франції, в театрі в Ліоні у 1912 р. створив цей тип. Ванні-Марку співав цю партію в Парижі, але аж 10 літ пізніще. Аністапас домагається від видавця відшкодування за спричинену йому „моральну шкоду" цією невірною інформацією. Можливе, що коли про цей процес почує Шаляпін, тоді він зголосить свої ще більші права на креацію Бориса Годунова.

— **Лікар, що бачив двічі смерть.** Парисьска преса переказує звістки з газети „Сукре", що виходить у Венецуелі. Там осів прославлений пьогорічним процесом лікар із Марсей д-р Бугра, засуджений на смерть, перемінену на досмертну каторгу за вбивство свого пацієнта. Д-р Бугра, який до останньої хвилі заявляв, що є невинний, і що втече з каторжнього пекла Гуяни (звідкіля рідко хто втікав) дотримав слова. Він утік звідтіля 30. серпня з 5 іншими каторжниками і дістався до м. Кумана у Венецуелі почав там лікарську практику. Згаданий часопис подає незвичайно точні подробиці про життя д-ра Бугра в цьому місті і поміщує його статтю на чотири шпальти. „Ніколи за всю історію правосуддя — заявляє лікар — присяжні не зробили такої обурюючої помилки". Спомин зі своєї утечі Бугра не списує, а обмежується тільки такою фразою: „Вперше за ціле життя я зрозумів, що значить жах, справжній нелюдський жах".

— **Колюмб не відкрив Америки.** Музей природознавства в Шікаго подав до прилюдного відома результати 10-літніх дослідів, що мали на меті ствердити існування норманів у Північ. Америці на довго перед відкриттям її Колюмбом. Ці матеріяли стали справжньою сензацією між історикамн і археольогами. Ними доказаний факт, що норманські кораблі часто приїжджали до американських берегів 900 літ тому. Те, що в стародавніх скандинавських сагах називалось „Вінляндом" було імовірно східним берегом Канади. Експедиція зорганізована американськими вченими зібрала цілу низку слів скандинавського походження в говорах індійських племен, що живуть або жили біля океану і записала чимало народніх леґенд і казок, що оповідають про „білих гостей зі Сходу". Всі ці матеріяли стануть підставою нових поглядів на історію Америки. Вона починається не від Колюмба, а надовго перед ним. Сам-же Колюмб утратить кілька листків зі свого лаврового вінка.

— **Королева — мущиною.** Американський маляр і публіцист Джон Кейн вернув після довшого побуту з Англії, щоби видрукувати в „Хроніці Сан-Франціско" результати своїх дослідів на одну сензаційну тему: „Чи королева Єлисавета була жінкою?" Це тема не нова. Два англійські університети Оксфорд і Кембрідж вели її вже давніше, досить завзято. Джон Кейн повторив оксфордські арґументи і додав нові свої. З них виходить, що коли Анна Болейн уродила дівчинку, короля Гайнріха VIII. не було тоді в замку, в Грініч Корт. Заки він приїхав зі столиці, дитина вмерла. Лікарі, що боялись за свою голову (а король зрізував голови без вагання!) подбали мерщій за заступника наслідника престолу, та на жаль мали під рукою тільки хлопця. А що раз уже проголошено уродини дівчинки, хлопця виховали по дівочому. Крім двірських лікарів і пістунок ніхто не знав про цю тайну. Сам вигляд і поведінка пізнішої королеви Єлисавети підтверджують цей факт: Єлисавета була на 4 стопи і 9 цалів завишки, роздавала на всі боки салдатські поличники своїм придворникам, кляла, курила, пила ром, мала бас і не любила — мущин. Чудесна тема на пєсу для Бернарда Шова! Англія має щастя: найбільший її письменник, Шекспір, досі належить до царини леґенд, бо невідомо, хто ним був, а найбільша її королева не була королевою.

Театри.

Кооператива „Український Театр" під дир. Й. Стадника.

Пятниця 28-го г. 4. попол. „Скупар" Моліера (для шкільної молоді).

Великий Міський Театр:

Четвер 27-го, г. 3·30 попол. „Мораль пані Дульської".

Четвер 27-го, г. 7·30 веч. „Одна одинока ніч".

Пятниця 28-го, г. 7·30 веч. „Зломана драбина".

Кіна.

„Аполльо": „Людина сміху" з К. Вайдтом.

„Лев": „Приватне життя пані Олени".

„Оаза": „Червоний біс".

„Палас": „Шехерезада".

„Фатаморґана": „Іюрай".

60-літній ювилей Просвіти відсвяткуємо найкраще, коли всі від „мала до велика" станемо її членами. Тож спішіться зі зголошеннями в члени, надсилайте вкладки й іншим пригадуйте!

...їні була пані-чоловік, пані-громадянка. Не дай же, Боже, як Ви з'їдете низенько, низесенько до **comme il faut (як треба)**...

„Ще раз кланяюсь, поки живе віра в душі, і рученьки Ваші щиро цілую. Дайте мені кохати Вас не недостойно, а так, щоб мені була честь на ввесь світ, що таку пані кохав я гарячим серцем і знав, за що кохав! пророчим духом зрозумів її душу, серед суєтної жизні знайшов її, да й уклонивсь, познавши, що то богиня, а не панночка!"

Трохи не й місяць по останньому листі, 22. лютого 1859 р., у відповідь на лист „коханої сестри", писав Куліш ось що: „За Ваш сердечний лист од 11-го февраля дякую Вам, як за каплю роси на моє гаряче, недугующе серце. Не живу я, сестро, а мучусь на світі; живцем горю, — тілько ніхто того не бачить... А Ви знайте, сестро моя по душі, сестро по серцю; знайте, що під моєю сумною поверховностю страшенна глибина душевна огнем неугасимим палала. Як дійде до Вас чутка, що вмер я, що нема мене на світі, — Ви собі подумайте: „Не вмер він так, як мруть люде, — він згорів мовчки". Тіла мого не стає на ту кипучу роботу, котора вихрем душу мою сюди й туди метає. Не нездужаю я, хожу я, розмовляю я, діло роблю я, а що дня мене убуває, убуває. Тепер зосталось од мене тілько подобиє, що був колись чоловік. Не хотів би я, щоб мене Ваші любі очі бачили; хотів би тілько сам на Вас подивитись, для того-б приїхав до Вас. Та як же цьому статись, Боже мій?... Чужий я чоловік усім у Вас, опріч сестри Марусі. Воно думкою гарно приїхати, а ділом — чого? що йому треба? яке його тут діло? Діло моє — сестру одвідати, з сестрою любо поговорити. Хто-ж тому віри пійме, що справді се **брат до сестри** приїхав? Скажуть: „закохався, з великого розуму в голову чоловікові зайшов". І всяке за їх руку потягне, а не за мене, не за любу сестру мою. Чи не правда-ж? — Закохався, — ні, я Вас так люблю, та й годі, люблю за те, що в Вас молоде серце, що в Вас весна в душі; люблю так, як поети люблять річку в красних берегах, у садах, у пишних прохолодних левадах. Кому-ж і любить гарну дівчину, панну між паннами, як не нашому брату? Обома руками оддав би я Вас замуж за хорошого чоловіка, і тоді ще сміліше любив би Вас, і чоловіка Вашого, і діток Ваших. І взнали-б люде, як я вмію любити тоді тілько, як сивим би волосом голова моя засеребрилась, і днями, а не годами вік свій останній лічив би я. А тепер хто пійме віри, що тілько очам моїм, душі моїй Вас треба, і для того приїхав би за тисячу верст на Вас подивитись, любо з Вами на самоті поговорити. Великі муки мою душу облягають, — я-б Вам розказав, щоб і Ви знали, які бувають муки на світі. Бо Ви не багато од своїх сусід можете про таке довідатись. Я Вам показав би не ту трагедію, котору на театрі іграють, а ту, що й пером не спишеш, а хиба живим словом любій душі, як мати дитині, перекажеш.

(Продовження буде.)

З судової салі.

Навколо українізації православної церкви на Волині.

У Володимирі відбулася 20. грудня судова розправа поміж д-ром Річинським, б. головою Українського Церковного Комітету й Евг. Комаревичем, головою церковної секції РНО (Російського Нац. Обєднання). Д-р Річинський притягнув Комаревича до відповідальности з арт. 531 К. К. за те, що той на передвиборчому вічу в грудні 1927 р. у Володимирі, агітуючи за московський список ч. 20 і стараючися побороти українців, заявив публично, нібито д-р Річинський одержав на деморганізацію правосл. церкви 30.000 зол. і за ті гроші веде боротьбу за українізацію богослуження. На суді Комаревич силкувався довести, що він цього не говорив, але цілий ряд свідків під присягою ствердив, що Комаревич не тільки казав про це на вічу, але й хвалився, що уже має не документальні докази і вказував, що ті гроші на руйнування православя одержано „від безбородих", тоб-то від католицького епископату. Після ствердження свідками цього факту д-р Р. звернувся до суду з просьбою стати в обороні його чести не тільки як українського церковно-громадського діяча, але й просто як людини, котру Комаревич безпідставно підозріває в перекупности, кидаючи тим самим пляму на український церковний рух взагалі. Тоді К. показав у суді кореспонденцію варшавської митрополії на доказ того, що д-ра Р. церковна влада мала намір в той час за його діяльність одлучити від церкви. Але д-р Р. зазначив, що ті сама варшавська митрополія за півроку (в липні 1928) навіть покликала його до митрополітальної ради — доки він сам не вийшов із неї внаслідок деяких зловживань, допущених з її протоколами; отже взаємини його з церк. владою мінялися, але це залежало від ходу боротьби, проваджено́ї на основі глибоких переконань і в імя релігійно-національного інтересу, а не за гроші, та ще й нібито одержані ціною зради. Тоді К. пробував ще добитися відложення розправи, але це йому не вдалося. Суд приговорив Комаревича на один місяць вязниці (по приноровленні амнестії кару йому подаровано). Бомбою вилетів Комаревич з салі суду, похваляючись, що несе відклик до апеляційного суду.

З.

Громадянине! Чому не став Ти ще досі членом Товариства „Просвіта"?

З приводу одної статті.

На маргінесі фільми „Тарас Шевченко".

На мою статтю в „Ділі" (ч. 278), підкріплену самими фактами-прикладами й цифрами, відповів п. Скалицький в „Раді" статтею „Ненормальні умови, чи ненормальні мозки?" В ній пише він про все: і про українські працюючі маси, що взяли на Рад. Україні владу в свої руки, не лиш станули до будови здорового соціяльно-економічного життя країни, але й виказали великі досягнення на полі організації національного (зокрема культурного) життя; і про вірну національну політику українських працюючих мас на Рад. Україні; і про Шевченка як пророка соціяльної волі; і про закріплення (під впливом фільми „Тарас Шевченко"!) серед великої частини західно-українського громадянства глибокого зрозуміння для радянських форм життя; і про тривогу (подумайте!) в ундівсько-петлюрівському таборі с приводу таких настроїв; і про ундівсько-петлюрівських слуг, і багато дечого іншого, **лиш не опрокинує ні одного наведеного прикладу, ні одної цифри!** Шкодуючи на дальшу полеміку з п. Скалицьким місця, скажу тільки коротко: Збийте, п. Скалицький, спершу всі подані мною факти про фільму „Т. Шевченко" і наведені Вами самими інші фільми ВУФКУ з українського життя, збийте й мої цифри про книжкову продукцію на Рад. Україні, а тоді вже беріться писати про „ненормальні умови" чи пак „ненормальні мозки". До тогож часу всі Ваші високопарні слова є тільки пустими, порожними фразами, а всі Ваші крепкі й образливі епітети на мою адресу (на жаль, в полеміці у нас не може й досі обійтися без образ і „сильних" слів!) вказують тільки на одно: на повну відсутність у вас річевих аргументів. Щож до знання мистецтва і мистецької критики взагалі, то краще вам з тим не вилазити: Ви-ж не доказали досі нічим найменшим, що маєте якінебудь кваліфікації видавати осуд у справах мистецтва. Більше скромности і культурного тону супроти противника Вам не завадило!

Ів. Німчук.

З концертової салі.

Виступ Хору Котка і концертовий вечір В. Тисяка в Стрию.

Перед виїздом в Німеччину загостив до нас український хор Дм. Котка. Має він уже свою славу і в інших сторонах. Слабший під оглядом якости і скількости голосів (в сопранах і тенорах), не зважаючи й на перемучення у співаків — імпонує й дальше дисципліною і стає навіть взором для деяких провінціональних, сільських хорів (хор чит. „Просвіти" в Колюхові), які пробують — деколи і влучно — наслідувати його під оглядом технічним.

Дня 20. п. м. улаштував свій концерт у Стрию молодий тенор В. Тисяк. З найбільшою приємністю слухало нечисленне — на жаль — стрийське громадянство цього свіжого, ліричного тенора, котрий і голосово і під оглядом виведення — особливо італійських арій — міг би „доволити і найбільше вибагливих слухачів. Ніжність нижчих тонів, мягкість у середніх і легкість у високих — це головні прикмети його голосу. Кінець першої частини — арія з „Тоски" та вимки з „Ловців жемчуг" і з „Кавалєрії", а відтак народні українські пісні — це перлини, якими чарував слухачів, перед котрими, здавалось, віджевав незабутній Ол. Мишуга.

Фортепяновий акомпаніямент спочивав у руках відомої піяністки п-і Галі Левицької, яка вміла вповні достроїтися до самого співака.

Жалувати тільки треба, що наше громадянство не явилося численніше на цьому концерті. Бо виступи співаків тої міри, як В. Тисяк, належать у нас до рідкостей, хоча маємо нагоду чути ріжних, на американський лад рекламованих артистів, котрі одначе можуть імпонувати хіба лише реклямою покінченої або й непокінченої якоїсь заграничної школи.

Е. Ф.

Добро „Просвіти" — це добро цілого народу, а зокрема кожного з нас.

Добровільні жертви.

П. Кость Мацюк, упр. школи в Попелях, пересилає: 1) на „Дар Просвіти" 5 зол., 2) на „Рідну Школу" 5 зол., 3) на українських інвалідів 5 зол., 4) на покриття шкід, спричинених дня 1. XI. 5 зол., 5) на охорону стрілецьких могил 5 зол.; разом 25 зол. і кличе на такі самі квоти (або і більші) всіх свідомих учителів-українців дрогобицького повіту. — о. Андрій Гавришак пересилає 10 зол. на шкоди, спричинені в „Ділі" і 94 зол. 71 с. зі збірки між парохіянами Устя Зеленого (68 з. 45 с.) і Межигіря (26 зол. 26 с.) з тим, щоби цю квоту подiлити по рівній части між „Рідну Школу", студентську харчівню і наших інвалідів. — На покриття шкід **„Діла"** прислали: П. Буда, Днів. 1 зол., Гр. Стахів, Лазарівка, 2.50 Дм. Красножон, Станиславів, 10, Софія Юрчиківна, 3.50, Іван Вахняник 1.50, о. Лев Янович, Жупанне, 5, Осип Утриско, Доброміль 10, Гості на хрестинах у Ст. Драгана в Дмитровичах 3, Святослава Пачовська 5, полковник Маринович, Хоросница 6.50, Марія Гоцька, Колоденце 10, Лев Данилюк, Холорів 5, Ст. Лучаковський, Коломия 4, Чеслав Добровольський, Луцьк 10, о. Ів. Яворський, Стрільбичі 5, о. Онуфрей Чубатий, Доброводи 5, Осип Янович, Боршів 9, уряд декан. нальний, Хревт 5, о. Андр. Гавришак, Устє Зелене 10 зол. — На **Академічний Дім:** Марія Тимяків, Косів 12.50, О. Моровик, Косів 12.50, Український Нар. Дім, Коломия 100, Марія Гоцька, Колоденце 20, Секція Студентов, Краків 20, о. Іван Яворський, Стрільбичі 5, і 5 на харчівню, о. Онуфрей Чубатий, Доброводи 2.50 і на харчівню 2.50, М. Глинський 10 зол. на харчівню. — На **політичних вязнів:** Марія Тимяків, Косів 12.50, О. Моровик 12.50, Секція Студентов, Краків 20, о. Ів. Яворський, Стрільбичі 5, о. Онуфрей Чубатий, Доброводи 2.50, д-р М. Фільц, Яворів 3.50, М. Базник, Вронів 3 зол. — На **інвалідів:** Ст. Лучаковський, Коломия 4, Ів. Чех, Куликів 5, о. Божейко, Ставчани збірка 5.20 зол. — На **„Просвіту":** Леонтина Вертипорох, Сілець Беньків 2, Ст. Лучаковський, Коломия 2, о. Ів. Яворський, Стрільбичі 5 зол. — На **„Рідну Школу":** Марія Гоцька, Колоденце 20, о. Ів. Яворський, Стрільбичі 5 зол.

„Просвіта" — це одинокий найкращий вартовий українського духа. Вона одинока виведе нас усіх на шлях кращої долі — на соняшний шлях.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Нотаріят в Заліщиках пошукує солицитатора. 1144 3—3

Надзвичайні датки на потреби „Рідної Школи" зложили ВП: Бриковим Роман, Львів 5 зол. місто Миколаївського дарунку; Студенська Громада у Львові 25 зол. замісць вінка на могилу тов. Василя Француза; збірка в харчівні Студентської Громади 31.35 зол. — замісць вінка на домовину бл. п. Василя Француза; Учениці VIII. кл. гімназії С. С Василіянок у Львові 25.50 зол. — замісць дарунку на св. Миколая для проф. Мартинюка Гр.; Спортовий Гурток ім. Богуна при Читальні „Просвіта" в Левандівці 25 зол. — з нагоди іменин Миколи Терлецького, студ. медицини; Службовики Маслосоюза 625 зол. — як одноденний заробіток; Андрій Мудрик і інж. Андрій Палій, директори Краєвого Молочарського Союзу по 5 ам. дол місто принять і окремих подяк за переслані бажання в дни іменин; Управа бурси ім. кард. Сембратовича, Львів 20 зол. — замісць дарунків в день св. Миколая; Ученики III. А. кл. акад. гімн. у Львові 11 зол. місто Миколая господареви кляси; Копюбинський Юрій, Варшава 300 зол.; Ученики школи ім. Шевченка, Коломия 13 зол. — з нагоди іменин управителя школи; Студ. Кооператива в Данцігу 25 зол. — на основі ухвали Загальних Зборів; Союз Українок, Філія „Просвіти" Селянська Каса і Українська Бесіда в Самборі 40 зол. — з нагоди ювілею Д-ра А. Чайківського; Кооператива „Селянська Спілка" в Скоморохах 50 зол.; Хор Чит. „Просвіти" в Лежайську 25 зол. — з нагоди похоронів бл. п. Теодора Комаринського; Робітники при будові церкви в Мразниці ад Борислав 86 зол. і кличуть на ту саму ціль Церковний Комітет в Мразниці; Коопер. „Крамниця" в Підбужу 50 зол.; Коопер. „Черемош" в Попельниках 25 зол., Д-р В. Кубійович, Краків 20 зол.; Коопер. „Будучність" в Ластівках 50 зол., Володимир Комаричин в Ластівках 25 зол.; Українська Студ. Громада, Краків 41 зол. як збірку; Коопер. „Самопоміч" в Ожидові 25 зол.; о. Вол. Венгринович, Ваньовичі 26 зол.; Громадський Уряд, Сільно 100 зол.; Коопер. „Народний Дім" в Радивні 100 зол.; Повіт. Тов. Кред. „Віра" в Раві руській 50 зол.; Читальня „Просвіта" в Березі 30 зол.; Денис Щербицький, Сарни на Поліссю 10 зол. — замісць бажань в день іменин Голови Подільської „Просвіти" в Бересті Миколи Климовича Крижанівського; Жіноча Секція при Філії „Просвіти" в Галичи 15 зол.; Теодор Пидпи ський, Познань 58.50 зол. як збірку; Ученики української гімназії в Тернополі 23.37 зол.; Повіт. Союз Кружків „Рід. Шк.", Боршів 1 0 зол.; Коопер. „Взаємна Поміч" в Муканю 40 зол.; о. Мицко, Нівра 30.80 зол. як збірку; Громадяни Нового Току на Дубенщині 21.90 зол.; Стефанія з Базилевичів і Іван Панталюк 40 зол. місто повідомлень про своє вінчання, яке відбулося дня 18. падолиста н. р. в Поточисках — ВП. Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа. 11 8 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ „Zenith", „Longines" також біжутерію власного виробу поручає: Домбровський - Розважевський, Львів, (Готель Жоржа) — Догідні умови 481 29—?

КОНЦИПІЕНТА пошукує від дня 15. січня 1929. Адвокат Д-р Гладкий, Рогатин. 1145 3—4

В СПРАВАХ торговельних виїжджаю на провінцію. Можу взяти заступництво наших фірм. — Адреса: М. К. Адміністрація „Діла". 1163 1—3

БІЖУТЕРІЮ, ЗОЛОТІ І СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятків літ у цілім краю звісна фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. Купую брилянти, золото, срібло, плачу найвищі ціни 3 126-?

ФОТОГРАФ ЯНУШЕВИЧ, вул. Віденського Поля ч. 1. (близь Зеленої) Тел. 59 60. 1129 3—3

СПІЛЬНИКА з готівкою в доларах глядає першорядний Магазин, стара фірма у Львові — Зголошення до дня 3. січня 1929 р. Левицький, Охронна ч. 6. від год. 3. до 5. п. п. 1147 1—3

КУПЛЮ більшу кількість поля чорнозему, найрадше еревщіонального. — Ласкаві зголошення слати до Адміністрації „Діла" під „Чорнозем". 1159 1—2

ІНСТРУКТОРКИ інтелігентної для учениці IV кл. шк. народної пошукує. — Зголошення гр.-кат. Парохіяльний уряд в Мечишові, п. Бережани. 1161 1—2

ІНЖ. ЕВГЕН АРХИПЕНКО. Не знаючи Вашої адреси, на цій дорозі пригадую Вам, що вексель в „Дністрі" на 1000 зол., за який Ви мабуть забули, час уже викупити. — **М. Терлецький.** 1169 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка

Д-р Фелікс Ган

Львів, Городецька 46.

438 Пересвітлення Рентгеном. 21—5

КОМПЛЄТ перша сорта **ЗОЛ. 28.**
6 ложок, 6 видок, 6 ножів і 6 кавових ложечок з хінського срібла. II-га сорта 25 зол.
у Б. ҐРИНБЕРҐА, Сикстуська 4. Тел. 80-22.

МАРКИ для ПСІВ
НА 1929 рік виконує
АНДРІЙ БЕРЛІНСЬКИЙ
Львів, Словацького 4.
125 ?—5

Попробуй заступку кави „КОЛІНКА" і домішку до кави „СТАР" найліпше-найекономічнійше!

Подяка.

Дня 22. вересня 1928 р. заснула в Бозі на віки **ЛЮБОВ з Гораленичів ЯНОВИЧЕВА,** вдова по бл. п. О. Іляріоні Яновичеві, пароховi Хотiня, повiт Калуш, — в Козловi коло Буська в домi свого зятя о. Івана Жигаля, буського декана, — проживши 82 лiт.

Прибита тяжким горем родина складає отсею дорогою щиру подяку в першу чергу Впр. о. декану Сидорові Зельському з Милятина Стар. за ласкавий провід в похороні і за прощальне слово при виході з хати. Впр. оо.: рим.-кат. пароховi і суперіорові з Милятина Нов. і Впр. о. крилошанинові Озимкевичу, о. декановi Лисковi, о. сов. Калиневичу, Впр. о. пароховi С. Гаврилюковi з Ріпнева за проповiдь в церквi і Всч. оо. з Красного і Острова, а іменно Всч. о. Ілії Васильківському за зворушливе надгробне слово на кладовищi. Крiм цего складаємо сердечну подяку за відправлення панахиди в неділю вечером Впр. о. декановi Зельському, о. пароховi Куткора Мощiбовичевi, о. декановi Лисковi і Всч. о. Гаврилюковi, як і Їх Шановним Жінкам що були ласкаві особисто прибути зі словами розради і помочю місцевій пароховій. Також щира подяка церковним співцям за гарний спів підчас Богослуження в церкві і в поході на кладовище; Соколам і Громадянам села Козлова, що в так великім числі відвели тлінні останки на вічний супочинок, також дівчатам з церк. Братства. Нехай Всевишний нагородить Ваш труд сторицею.

1160 1-1 РОДИНА.

СТІННИЙ ЧАСОПИС „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР"

почне виходити раз в місяць від дня 1. січня 1929 р. Призначений він для розвішування в читальнях, кооперативах, прилюдних місцях і т. д. Буде поміщувати в приступний спосіб відомости з господарки, кооперації, просвітянського життя і т. д. Річна передплата через Повітові Союзи Кооператив і Філії „Просвіти" **тільки 1·50 зол. на рік,** безпосередно в видавництві 2·— зол. на рік. — Видає: **Краєве Товариство Господарське „Сільський Господар" у Львові, вул. Зіморовича ч. 20.** 1164 1—1

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.